

การพัฒนานวัตกรรมการสอนทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์
และเขียนที่เหมาะสมกับผู้เรียนระดับการศึกษา
ขั้นพื้นฐานในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้¹
Development of Teaching Reading,
Thinking, and Writing Skill Innovation
Appropriate for Basic Education Students
in Southern Border Provinces¹

ปัทมาวดี ขันชัย^{2*} พรพันธุ์ เขมคุณาศัย³ และสุรธานี บุญญาพิทักษ์⁴
Pattamawadee Khanchai^{2*}, Pornpan Khemakhunasai³
and Suthasinee Boonyapithak⁴

¹ บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์ เรื่อง การพัฒนารูปแบบการสอนโดยใช้เทคนิค SQ3R ร่วมกับ 5E เพื่อส่งเสริมทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์และเขียน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

² นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาภาษาไทย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ สงขลา 90000

³ รศ.ดร., สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ สงขลา 90000

⁴ อ.ดร., สาขาวิชาการวิจัยและประเมิน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ สงขลา 90000

¹ This article is part of a thesis on the Development Instructional Model by Using Technique SQ3R together with 5E to Enhance Reading for Critical Thinking and Writing Skills of Prathom Suksa 4 Students.

² Master of Education Program in Thai, Faculty of Education, Thaksin University, Songkhla, 90000, Thailand

³ Assoc. Prof. Dr., Education Program in Thai, Faculty of Humanities and Social Sciences, Thaksin University, Songkhla 90000, Thailand

⁴ Lecturer, Dr., Education Program in Research and Evaluation, Faculty of Education, Thaksin University, Songkhla, 90000, Thailand

* Corresponding author: E-mail address: dahmocom@hotmail.com

(Received: December 23, 2016; Revised: January 31, 2018; Accepted: April 10, 2017)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนานวัตกรรมการสอนทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์และเขียนที่ตระหนักถึงผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยใช้การวิจัยในลักษณะการสังเคราะห์เชิงบูรณาการและการประเมินคุณค่านวัตกรรม ซึ่งผลการสังเคราะห์วิธีการสอนอ่านแบบ SQ3R วิธีการจัดการเรียนรู้แบบ 5E ร่วมกับหลักการสอนเขียน ได้ลำดับขั้นตอนการสอนทักษะการอ่าน 6 ขั้นตอน คือ ขั้นสร้างแรงบันดาลใจ ขั้นอ่านค้นหาจุดสำคัญของเรื่อง ขั้นสำรวจข้อมูลเพื่อค้นหาคำตอบ ขั้นค้นหาคำตอบ ขั้นขยายความรู้ และขั้นทบทวนและประเมินความรู้ ผลการตรวจสอบคุณภาพโดยผู้เชี่ยวชาญพบว่า มีคุณภาพอยู่ในระดับดี เมื่อนำนวัตกรรมไปใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านชราयो อำเภอสู่โขง - ลก จังหวัดนราธิวาสพบว่า มีประสิทธิภาพสอดคล้องตามเกณฑ์ (81.97/81.50) ผลการเปรียบเทียบทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์และเขียนพบว่า คะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน และทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์และเขียนระหว่างกลุ่มที่เรียนด้วยนวัตกรรมการสอนทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์และเขียนสูงกว่ากลุ่มที่เรียนด้วยวิธีปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 นวัตกรรมการสอนที่พัฒนาขึ้นนี้จึงเหมาะสมกับผู้เรียนที่อยู่ในบริบทหลังคมชายแดนภาคใต้

คำสำคัญ: นวัตกรรมการสอน ทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์และการเขียน ผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดชายแดนภาคใต้

Abstract

The purpose of this research is to develop the teaching reading, critical thinking and writing skill innovation which focuses on students with basic education in southern border provinces. The research was designed as an integration synthesis research and evaluation of innovation value. The synthesis result of teaching reading

through SQ3R method, method of 5E learning management gather with teaching writing method had been ordered into six steps of teaching reading skills, inspiration step, reading for the main idea step, data survey for answer step, finding answer step, knowledge expand step, and review and knowledge evaluation step. The result of quality evaluation checked by expert was good ($\bar{X} = 4.25$). The result of using innovation to Primary - four students at Ban Sarayo School Su-ngai kolok, Narathiwat Province revealed that the performance was consistent with the efficiency criterion (81.97/81.50). The comparison result between critical thinking and writing reading, and normal reading showed that the average post-reading mean scores were higher than pre-reading. The result between teaching student with the innovation of teaching reading skills, critical thinking and writing, and normal teaching revealed that teaching reading, critical thinking, and writing skills had a statistical significance level at .01. This invention is suitable for multi-social students in southern border provinces.

Keywords: Innovative Teaching, Reading Skills, Critical Thinking and Writing, Learners of Basic Education, The Southern Border Provinces.

บทนำ

การจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 ได้กำหนดแนวทางการจัดการศึกษาไว้ในมาตรา 23 และมาตรา 24 ให้สถาบันการศึกษาจัดการศึกษาด้วยการเน้นความสำคัญเกี่ยวกับความรู้และทักษะการใช้ภาษาไทยที่ถูกต้อง ฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์และการประยุกต์ความรู้มาใช้ป้องกัน

และแก้ไขปัญหา จัดกิจกรรมให้นักเรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริงฝึกปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่าน และเกิดใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง [1]

การจัดการศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศไทย ประกอบด้วย จังหวัดยะลา ปัตตานี และนราธิวาสเป็นพื้นที่ที่มีประชากรหลากหลายเชื้อชาติ ศาสนาและวัฒนธรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ความแตกต่างทางด้านภาษา ประชากรส่วนใหญ่ในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้มีเชื้อสายมลายู ภาษาที่ใช้ คือ ภาษามลายูถิ่น ใช้ในการสื่อสาร ติดต่อกับประเทศมาเลเซีย และในชีวิตประจำวันของผู้เรียน จะใช้ภาษามลายูเป็นหลัก สำหรับการใช้ภาษาไทยของผู้เรียนจะใช้เฉพาะสนทนากับครูผู้สอนเท่านั้น แต่หากคำใดหรือประโยคใดที่ไม่เข้าใจความหมายผู้เรียนจะสนทนากับภาษามลายูถิ่น และถ้าครูผู้สอนเป็นชาวมุสลิมก็จะสนทนาโต้ตอบกลับไปด้วยภาษามลายูถิ่นเช่นกัน ซึ่งเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ผู้เรียนไม่เข้าใจในการใช้ภาษาไทยไม่มีความหมายของคำในภาษาไทย และส่งผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยต่ำกว่าภาพรวมของประเทศ

การสำรวจผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนด้านทักษะการอ่านและทักษะการเขียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 – 6 ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นราธิวาส เขต 2 ปีการศึกษา 2557 [2] ในภาพรวมสรุปได้ว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนทางด้านทักษะการอ่านและการเขียนต่ำกว่าเกณฑ์ที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด สาเหตุอาจสืบเนื่องมาจากรูปแบบการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มีความหลากหลายและสภาพบริบทของพื้นที่มีความแตกต่างจากพื้นที่อื่น ๆ ในประเทศไทย จากสภาพปัญหาที่เกิดขึ้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานราธิวาส เขต 2 โดยกลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา ได้ดำเนินการนิเทศ ติดตาม และศึกษาสภาพปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านทักษะการอ่าน และทักษะการเขียน ผลการนิเทศสรุปได้ว่า ปัญหาส่งผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านทักษะการอ่านและทักษะการเขียน มี 2 ด้าน คือ 1) ด้านผู้เรียน นักเรียนส่วนใหญ่มีปัญหาทางการอ่านเป็นสำคัญ นักเรียนสามารถอ่านเป็นคำและประโยคสั้น ๆ ได้

หากครูผู้สอนให้นักเรียนอ่านเนื้อเรื่องหรือบทความนักเรียนไม่สามารถอ่านอย่างติดต่อและเข้าใจเนื้อเรื่องที่อ่านได้ ซึ่งส่งผลให้นักเรียนไม่สามารถคิดวิเคราะห์พิจารณาแยกแยะ ข้อเท็จจริง ความเป็นเหตุเป็นผลและเขียนเป็นองค์ความรู้ใหม่ได้

2) ด้านครูผู้สอน ครูผู้สอนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้กระบวนการสอนที่ไม่ส่งเสริมการพัฒนาทักษะการอ่านของนักเรียน สอนโดยใช้เทคนิคหรือกระบวนการสอนที่ขาดการสร้างเสริมและสร้างแรงจูงใจในสิ่งที่ต้องการให้นักเรียนเรียนรู้จากการอ่าน ขาดกระบวนการพัฒนาจากการอ่านที่ต่อเนื่อง และแยกแยะความเป็นเหตุเป็นผลของเนื้อเรื่อง

สภาพปัญหาดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยในฐานะผู้รับผิดชอบด้านการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนมีความสนใจในการพัฒนารูปแบบเทคนิค หรือวิธีการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยในรูปแบบใหม่ เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยด้านทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์และเขียน จึงได้กำหนดวัตถุประสงค์ของการวิจัยในครั้งนี้ คือ การพัฒนานวัตกรรมการสอนทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์และเขียนที่เหมาะสมกับผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ และกำหนดกลุ่มเป้าหมายในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เนื่องจากเป็นจุดเริ่มต้นของการพัฒนาทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์และเขียนตามตัวชี้วัด และมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่ได้กำหนดให้ผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 สามารถแยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นจากเรื่องที่อ่านได้ เขียนบันทึกและเขียนรายงานจากการศึกษาค้นคว้าได้ [3]

นวัตกรรมการสอนเป็นแนวคิด แนวทาง รูปแบบหรือสื่อการสอนที่ได้รับการพัฒนาอย่างเป็นระบบ โดยผ่านการผลิต การทดลองใช้ ปรับปรุงจนมีประสิทธิภาพแล้วจึงนำไปใช้จริงอย่างได้ผล [4] ดังงานวิจัยของ สุวัฒน์ วิวัฒนานนท์ [5] ที่ศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบการพัฒนาทักษะการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนของนักเรียนโรงเรียนบางกะปิ มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างรูปแบบและศึกษาความเหมาะสม

ของรูปแบบการพัฒนาทักษะการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียน ซึ่งเป็นงานวิจัยที่มีกระบวนการพัฒนารูปแบบการสอนที่เหมาะสมสำหรับการพัฒนาทักษะการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียนสำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา โดยมุ่งให้นักเรียนเกิดทักษะทั้ง 3 ทักษะให้มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกัน ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการพัฒนาทักษะการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนของนักเรียนโรงเรียนบางกะปิ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับดี

การพัฒนานวัตกรรมการสอนทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์และเขียนที่เหมาะสมกับผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้วิจัยได้พัฒนาจากแนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับวิธีการสอนอ่านแบบ SQ3R วิธีการจัดการเรียนรู้แบบ 5E และหลักการสอนเขียนมาประยุกต์ใช้ร่วมกัน เนื่องจากวิธีการสอนอ่านแบบ SQ3R เป็นวิธีการสอนที่มุ่งเน้นทักษะการอ่าน ให้ผู้อ่านเรียนรู้การอ่านอย่างรอบคอบ แต่ไม่เน้นพัฒนาทักษะการเขียน [6-8] สำหรับวิธีการจัดการเรียนรู้แบบ 5E เป็นกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้จากปัญหาและแก้ปัญหาด้วยตนเอง [9-10] และหลักการสอนเขียนเป็นวิธีการสอนเขียนบันทึกและการเขียนรายงานจากการศึกษาค้นคว้า [11] ดังนั้น ผู้วิจัยจึงนำวิธีการสอนทั้งสองรูปแบบมาบูรณาการและพัฒนาเป็นนวัตกรรมการสอนทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์และเขียน โดยกำหนดขั้นตอนวิธีการสอนทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์และเขียน 6 ขั้นตอน คือ 1) ขั้นสร้างแรงบันดาลใจ 2) ขั้นอ่านสำรวจค้นหาจุดสำคัญของเรื่อง 3) ขั้นสำรวจข้อมูลเพื่อค้นหาคำตอบ 4) ขั้นค้นหาคำตอบ 5) ขั้นขยายความรู้ และ 6) ขั้นทบทวนและประเมินความรู้ นอกจากนี้ ได้พัฒนาแผนการจัด การเรียนรู้เพื่อใช้ร่วมกับขั้นตอนวิธีการสอนทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์และเขียนดังกล่าว พร้อมกับหาคุณภาพของขั้นตอนวิธีการสอนทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์และเขียน รวมทั้งหาความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ ด้วยการทดลองใช้กับผู้เรียน

การนำขั้นตอนวิธีการสอนทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์และเขียน และแผนการจัดการเรียนรู้ไปทดลองจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ครูผู้สอนจะเป็นผู้ดำเนินกิจกรรม กำกับ ติดตามและให้คำชี้แนะกับผู้เรียน โดยสร้างแรงกระตุ้นให้

ผู้เรียนเกิดความอยากเรียนรู้จากการอ่าน ใช้วิธีตั้งคำถามเป็นเครื่องช่วยนำทางให้เกิดความอยากรู้ สืบค้นหาข้อมูลและคำตอบที่ถูกต้อง ทั้งนี้ ครูจะต้องสร้างความตระหนักแก่ผู้เรียนเกี่ยวกับการเขียนบันทึก ให้ผู้เรียนจดบันทึกจุดสำคัญต่าง ๆ ของเรื่องทุกครั้ง ที่อ่าน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความจำและเข้าใจเรื่องที่อ่าน จากนั้น ผู้วิจัยได้พัฒนากระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในขั้นตอนวิธีการสอนทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์และเขียนของแต่ละชั้น จะใช้กระบวนการกลุ่มมาช่วยในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อสร้างเสริมให้ผู้เรียนเกิดทักษะการเรียนรู้ร่วมกัน ทำงานเป็นกลุ่ม รู้จักช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีจิตสำนึกที่ดีและสามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

การพัฒนานวัตกรรมการสอนทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์และเขียน เป็นวิธีการสอนที่พัฒนาให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองจากการอ่าน รู้จักแยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน เรียนรู้จากการตั้งคำถามและตอบคำถาม จดบันทึกจากการอ่านและนำมาเขียนรายงานให้เป็นองค์ความรู้ ซึ่งเป็นวิธีการสอนที่มีลักษณะคล้ายกับการอ่านซ้ำ ย้ำทวนเพื่อให้ผู้เรียนจดจำและเข้าใจในเรื่องที่อ่านได้ดี จึงทำให้นวัตกรรมการสอนทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์และเขียนที่พัฒนาขึ้นเหมาะสมและสามารถนำไปใช้กับผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อไป

วัตถุประสงค์การศึกษา

1. เพื่อพัฒนานวัตกรรมการสอนทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์และเขียนที่เหมาะสมกับผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดชายแดนภาคใต้ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. เพื่อเปรียบเทียบทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์และเขียนของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ก่อนเรียนและหลังเรียนเรียนด้วยนวัตกรรมการสอนทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์และเขียน

3. เพื่อเปรียบเทียบทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์และเขียนของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่เรียนด้วยนวัตกรรมการสอนทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์และเขียนกับกลุ่มที่เรียนด้วยวิธีปกติ

ระเบียบวิธีการศึกษา

การสังเคราะห์เชิงบูรณาการและประเมินคุณค่านวัตกรรม

การพัฒนานวัตกรรมการสอนทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์และเขียนที่เหมาะสมกับผู้เรียน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการสังเคราะห์เชิงบูรณาการและประเมินคุณค่านวัตกรรม โดยกำหนดวิธีการศึกษาออกเป็น 3 ส่วน ประกอบด้วย ส่วนที่ 1 การสังเคราะห์วิธีการสอนอ่านแบบ SQ3R วิธีการจัดการเรียนรู้แบบ 5E ร่วมกับหลักการสอนเขียน ส่วนที่ 2 การสังเคราะห์โครงสร้างการสอนและออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ และส่วนที่ 3 การทดลองใช้นวัตกรรม ซึ่งมีรายละเอียดของการศึกษาดังนี้

ส่วนที่ 1 การสังเคราะห์วิธีการสอนอ่านแบบ SQ3R วิธีการจัดการเรียนรู้แบบ 5E ร่วมกับหลักการสอนเขียน

วิธีการสอนอ่านแบบ SQ3R เป็นวิธีการสอนอ่านโดยสอนเริ่มจากการอ่านอย่างคร่าว ๆ จนไปถึงการอ่านอย่างละเอียด รอบคอบและจดจำเรื่องที่อ่านได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีวิธีการสอน 5 ขั้นตอน คือ 1) ขั้น Survey เป็นขั้นอ่านเนื้อเรื่องอย่างคร่าว ๆ เพื่อหาจุดสำคัญของเรื่อง 2) ขั้น Question เป็นขั้นของการตั้งคำถามที่ให้ผู้อ่านพยายามอ่านเนื้อเรื่องและตั้งคำถามให้ได้ 3) ขั้น Read เป็นการอ่านข้อความอย่างละเอียดอีกครั้งและค้นหาคำตอบสำหรับคำถามที่ตั้งไว้ (4) ขั้น Recite เป็นขั้นพยายามตอบคำถามหรือเขียนสรุปใจความสำคัญ (5) ขั้น Review เป็นการทบทวนประเด็นต่าง ๆ ที่จดบันทึกไว้ [6] ดังตัวอย่างการสอนอ่านด้วยวิธี SQ3R ซึ่งช่วยพัฒนาผู้เรียนให้เข้าใจแนวคิดของเรื่องที่อ่านได้อย่างรวดเร็วและสามารถจดจำเรื่องได้ดี ทั้งยังส่งเสริมให้มีความรอบคอบในการอ่าน ไม่พลาดเนื้อหาที่สำคัญ รู้จักไตร่ตรองทำให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียนเนื้อเรื่องที่ครูนำมาให้อ่าน ในการจัด

กิจกรรมการเรียนรู้การสอนครูควรเลือกเนื้อหาให้เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน และให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมมากที่สุด [12] ผู้เรียนเกิดความมั่นใจในการเรียนรู้ด้วยตนเอง สามารถจับใจความ สรุปความ คาดเดาและเข้าใจแนวคิดของเรื่องที่อ่านได้อย่างรวดเร็ว แต่การนำไปใช้จะประสบปัญหาด้านเวลาที่ใช้สอนมากเกินไปในบางขั้นตอน ครูต้องจัดกิจกรรมให้เหมาะสมกับระยะเวลาที่สอนในแต่ละชั้น [13] และผู้เรียนสามารถเข้าใจแนวคิดของเรื่องที่อ่านได้อย่างรวดเร็ว เนื่องจากช่วยพัฒนาความสามารถในการอ่านตามลำดับขั้นจากง่ายไปยาก และการกระตุ้นของครูผู้สอนช่วยส่งเสริมกระบวนการคิด [14] วิธีการสอนอ่านแบบ SQ3R จึง เป็นวิธีการสอนอ่านอย่างรอบคอบ อ่านซ้ำ ย้ำทวน ให้รู้จักไตร่ตรองเพื่อเข้าใจเนื้อหาที่อ่านอย่างละเอียด แต่การสอนจะสัมฤทธิ์ผลมากขึ้น หากครูผู้สอนเลือกเนื้อหาที่เหมาะสมกับผู้เรียน และสอนแบบมีส่วนร่วม

วิธีการจัดการเรียนรู้แบบ 5E เป็นวิธีการจัดการเรียนรู้ที่ฝึกให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองที่เกิดขึ้นจากการอภิปรายในกลุ่ม ตั้งคำถามจากการอภิปราย มีการวางแผนสำรวจค้นหาข้อมูล สรุปผล นำเสนอ แลกเปลี่ยนเรียนรู้และประเมินการเรียนรู้ด้วยตนเองจนเกิดความคิดรวบยอดเป็นของตนเอง การจัดการเรียนรู้ 5E มีขั้นตอนการสอน 5 ขั้น คือ 1) ขั้นสร้างความสนใจ (Engagement) เป็นการนำเข้าสู่บทเรียน โดยใช้ผู้เรียนอภิปรายจากเรื่องที่สนใจศึกษา 2) ขั้นสำรวจและค้นหา (Exploration) เป็นการตั้งคำถามจากเรื่องที่สนใจและอภิปราย ทำความเข้าใจในประเด็นคำถาม วางแผนเพื่อสำรวจและค้นหาข้อมูล 3) ขั้นอธิบายและลงข้อสรุป (Explanation) เป็นขั้นสอนให้ผู้เรียนนำข้อมูลที่ได้อภิปรายสรุปผลและนำเสนอ 4) ขั้นขยายความรู้ (Elaboration) เป็นขั้นการนำความรู้ที่ได้ไปเขียนหรืออธิบายให้เชื่อมโยงกับความรู้เดิมที่มีเพื่อให้มีความรู้ที่กว้างขวาง 5) ขั้นประเมิน (Evaluation) เป็นขั้นประเมินการเรียนรู้และความรู้ที่ได้ด้วยตนเอง [10] มีงานวิจัยหลายเรื่อง สะท้อนผลเชิงบวกของวิธีการจัดการเรียนรู้แบบนี้หลายประการ เช่น ประการที่หนึ่ง ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นเกิดความอยากรู้ตลอดเวลา เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้อย่างอิสระ ได้ฝึกปฏิบัติ ฝึกคิด ค้นคว้า และสืบค้น

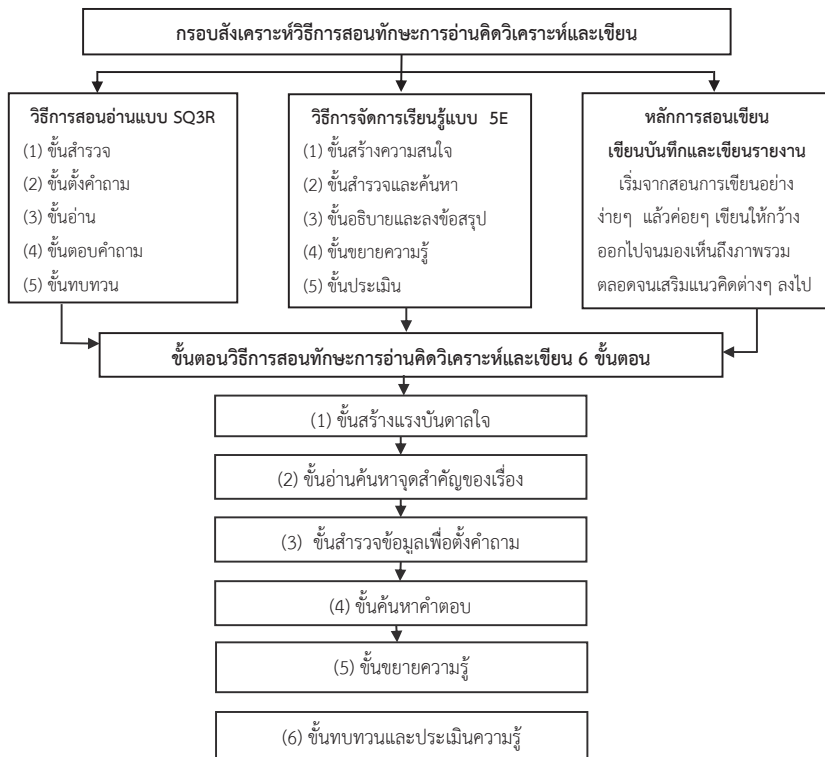
องค์ความรู้ จนสามารถวิเคราะห์เนื้อหาพบคำตอบได้ด้วยตนเอง ประการที่สอง การจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการกลุ่ม ก่อให้เกิดแรงจูงใจกระตุ้นผู้เรียนให้สนใจในการค้นคว้าหาความรู้ได้อย่างดี ประการที่สาม การสร้างสถานการณ์ที่เร้าใจ ทำให้ผู้เรียนไม่เบื่อหน่าย [15] ประการที่สี่ นักเรียนสามารถสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง มีทักษะการคิดมากขึ้น มีทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่น อภิปราย ชักถาม แลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน ประการที่ห้า การจัดกิจกรรมกระตุ้นให้นักเรียนทุกคนได้มีส่วนร่วม มีบทบาทในการทำงานกลุ่ม และยืดหยุ่นเวลาการกิจกรรมตามสถานการณ์ [16] ประการที่หก ผู้เรียนกล้าคิด กล้าตัดสินใจ กล้าแสดงออก ได้เรียนรู้อย่างเป็นระบบและหลากหลาย ผู้เรียนมีโอกาสร่างประสบการณ์ที่มีความหมายด้วยตนเอง การสร้างความสมดุลของเนื้อหาวิชากับความคิดสร้างสรรค์ ไม่เน้นด้านใดด้านหนึ่งมากเกินไป ช่วยให้ไม่ตึงเครียด นักเรียนได้คิดทำกิจกรรมต่าง ๆ อย่างมีอิสระและเต็มความสามารถ [17] 5 E เป็นการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งผู้วิจัยได้สังเคราะห์จุดอ่อนและนำมาพัฒนาในการศึกษาครั้งนี้ เช่น การวางแผนในขั้นตอนการค้นหาข้อมูล การปรับรูปแบบของกิจกรรม การคำนึงถึงเวลาที่ใช้สอนและกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่สร้างความเข้าใจแก่ผู้เรียน ตรวจสอบความถูกต้องขององค์ความรู้ที่ได้มา และการประเมินความรู้ด้วยตนเอง

หลักการสอนเขียน เป็นวิธีการสอนที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติจนเกิดความชำนาญและนำไปใช้ได้ถูกต้อง ในการสร้างนวัตกรรมการสอนครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เลือกวิธีการสอนเขียนบันทึกและเขียนรายงานจากการศึกษาค้นคว้าเพื่อให้สอดคล้องกับตัวชี้วัดและมาตรฐานการเรียนรู้ที่ต้องการพัฒนาผู้เรียนให้เกิดทักษะการเขียนด้านการเขียนบันทึกและเขียนรายงานได้อย่างถูกต้องตามรูปแบบที่กำหนด ซึ่งวิธีการสอนเขียนบันทึกหรือเขียนรายงานมีหลักการสอนโดยสอนให้เริ่มจากการเขียนอย่างง่าย ๆ ไปก่อนแล้ว ค่อยขยายวงกว้างออกไปให้ครอบคลุมถึงเหตุการณ์ต่าง ๆ จากการอ่านเรื่องหรือจากสิ่งที่เห็น ตลอดจนเสริมแนวคิดเห็นในเหตุการณ์ต่าง ๆ ลงไปด้วย ทั้งนี้ การสอนเขียนมุ่งให้ผู้เรียนได้ฝึกคัดลายมือ เขียนให้ถูกต้องตามอักขรวิธีและสากณนิยม พร้อมทั้งรวบรวมข้อมูลนำมาเขียนถ่ายทอด

ให้เป็นเรื่องราวตามที่สร้างสรรค์และจินตนาการ โดยเป็นไปตามองค์ประกอบของการเขียน [11] จากการสังเคราะห์หลักการสอนเขียนบันทึกและเขียนรายงาน จุดสำคัญของการสอนเขียน คือ การสอนให้เขียนจากง่ายไปหายาก เขียนให้ครอบคลุมเหตุการณ์ รวบรวมข้อมูลที่ได้นำมาเขียนถ่ายทอดให้เป็นองค์ความรู้ เขียนให้ถูกต้องตามอักขรวิธีและเป็นไปตามองค์ประกอบของการเขียน

จากการสังเคราะห์วิธีการสอนทั้ง 3 วิธี จะเห็นได้ว่า วิธีการสอนอ่านแบบ SQ3R เป็นวิธีการสอนที่ฝึกให้ผู้เรียนอ่านอย่างรอบคอบและเข้าใจเรื่องที่อ่านอย่างมีประสิทธิภาพ ส่วนการจัดการเรียนรู้แบบ 5E เป็นวิธีการสอนที่ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เข้าใจในปัญหา ค้นหาความรู้มาแก้ปัญหาและนำความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ สำหรับหลักการสอนเขียนบันทึกและเขียนรายงาน เป็นการสอนเขียนที่เริ่มจากการเขียนบันทึกอย่างง่าย ๆ แล้วค่อยเขียนให้กว้างออกจนมองเห็นถึงภาพรวม ตลอดจนเสริมแนวคิดเห็นต่าง ๆ ลงไป ผู้วิจัยจึงนำจุดเด่นของวิธีการสอนที่ได้จากการสังเคราะห์มากำหนดเป็นขั้นตอนวิธีการสอนทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์ และเขียน 6 ขั้นตอน คือ 1) ขั้นสร้างแรงบันดาลใจ เป็นขั้นนำเข้าสู่บทเรียนโดยครูสร้างความสนใจให้นักเรียน กระตุ้นให้นักเรียนตั้งคำถามและตอบคำถามจากสถานการณ์ที่ครูกำหนด 2) ขั้นอ่านค้นหาจุดสำคัญของเรื่อง ฝึกให้นักเรียนอ่านจากบทอ่านจากเรื่องที่ครูกำหนดอย่างคร่าว ๆ เพื่อค้นหาจุดสำคัญของเรื่อง จดบันทึกและสรุปอย่างคร่าว ๆ 3) ขั้นสำรวจข้อมูลเพื่อตั้งคำถาม ฝึกให้นักเรียนอ่านบทอ่านอีกครั้งอย่างละเอียด เพื่อค้นหาส่วนที่สำคัญของเรื่อง และเรียนรู้การตั้งคำถามจากบทอ่านด้วยตนเอง 4) ขั้นค้นหาคำตอบ ฝึกให้นักเรียนอ่านบทอ่านแต่ละตอนอย่างละเอียดอีกครั้ง เพื่อจับประเด็นสำคัญและหาคำตอบสำหรับคำถามที่ตั้งไว้ แล้วจดบันทึก 5) ขั้นขยายความรู้ฝึกให้นักเรียนนำคำถามและคำตอบที่ได้จากการอ่านบทอ่าน มาเขียนเชื่อมโยงลำดับเหตุการณ์ให้สัมพันธ์กัน และสอดคล้องกับบทอ่าน 6) ขั้นทบทวนและประเมินความรู้ ฝึกให้นักเรียนช่วยกันทบทวนหัวข้อหรือประเด็นสำคัญ ๆ หลังจากอ่านบทอ่านจบแล้ว สรุปข้อคิดที่ได้จากเรื่องที่อ่านและเขียนรายงาน ตรวจสอบ

ความถูกต้องร่วมกัน ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดเป็นกรอบสังเคราะห์วิธีการสอนทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์และเขียน ดังแผนภาพต่อไปนี้

แผนภาพที่ 1 กรอบสังเคราะห์วิธีการสอนทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์และเขียน

ส่วนที่ 2 การสังเคราะห์โครงสร้างการสอนและออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้

โครงสร้างการสอน ผู้วิจัยได้ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่กำหนดให้ หลักสูตรการศึกษาจะต้องมีจุดหมาย มาตรฐานการเรียนรู้ และเป้าหมายเพื่อพัฒนาผู้เรียนมีความรู้ ทักษะ เจตคติ และ

คุณธรรม จัดการศึกษาให้ประชาชนมีโอกาสได้รับการศึกษาอย่างเสมอภาคและมีคุณภาพ พร้อมทั้งให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา หลักสูตรการศึกษาต้องมีโครงสร้างที่ยืดหยุ่นได้ทั้งสาระการเรียนรู้ เวลาและการจัดการเรียนรู้ และจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และสามารถจัดการศึกษาได้ทั้งในระบบ นอกระบบ และตามอัธยาศัย ซึ่งมุ่งเน้นพัฒนาให้ผู้เรียนมีสมรรถนะและคุณลักษณะพึงประสงค์ตามที่หลักสูตรกำหนด ตามมาตรฐานการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้โดยจัดการเรียนการสอนตามตัวชี้วัดของแต่ละระดับชั้นและสอดคล้องกับโครงสร้างเวลาเรียนของแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษาและสภาพของผู้เรียน และมีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ทุกระดับ

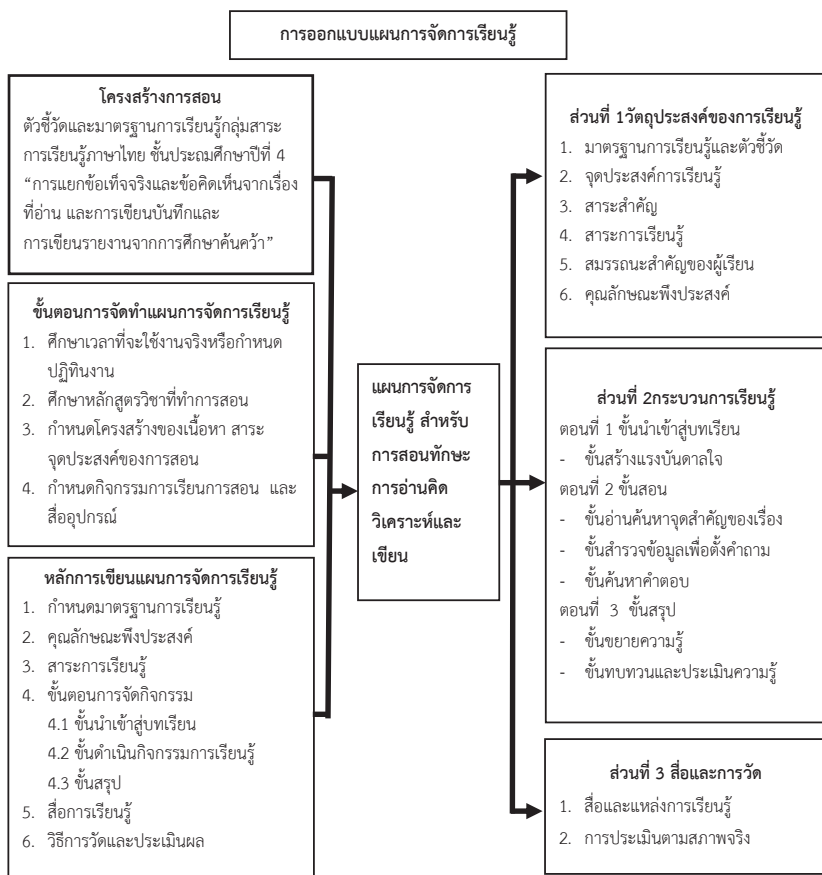
จากนั้น ผู้วิจัยได้ศึกษาตัวชี้วัดและมาตรฐานการเรียนรู้สาระการเรียนรู้ภาษาไทย ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่เกี่ยวข้องกับการอ่านวิเคราะห์และการเขียนบันทึก ซึ่งกำหนดให้ผู้เรียนสามารถแยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นจากเรื่องที่อ่านได้ และสามารถเขียนบันทึกและเขียนรายงานจากการศึกษาค้นคว้าได้

การออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ เป็นส่วนหนึ่งของการสร้างนวัตกรรมการสอนทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์และเขียน โดยนำแผนการจัดการเรียนรู้ไปใช้ร่วมกับขั้นตอนวิธีการสอนทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์และเขียน 6 ขั้นตอนเพื่อให้แผนการจัดการเรียนรู้มีความสอดคล้องและเหมาะสมกับขั้นตอนวิธีการสอนทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์และเขียน ผู้วิจัยได้พัฒนาจากแนวคิดของ สำนักรักสุทธิ [18] เกี่ยวกับขั้นตอนการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ มี 4 ขั้นตอน คือ 1) ศึกษาเวลาที่จะใช้งานจริงหรือกำหนดปฏิทินงาน 2) ศึกษาหลักสูตรโดยเฉพาะในกลุ่มประสบการณ์ หรือวิชาที่ทำการสอน 3) กำหนดโครงสร้างของเนื้อหา สาระ จุดประสงค์ของการสอน ตลอดภาคเรียนของกลุ่มประสบการณ์หรือรายวิชานั้น 4) กิจกรรมการเรียนการสอน สื่ออุปกรณ์ให้สอดคล้องกับเนื้อหาจุดประสงค์ของการเรียนรู้ และแนวคิดหลักการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ของ สุคนธ์ สิ้นธพานนท์ [6] การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้จะต้องกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้เพื่อทราบถึง

จุดมุ่งหมายของการพัฒนาผู้เรียนเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ และวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ออกมาเป็นผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปีและเตรียมการเรียนรู้ให้เป็นไปตามผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง กำหนดสาระการเรียนรู้เขียนเฉพาะขอบข่ายเนื้อหาเป็นประเด็นสำคัญสั้น ๆ หรืออาจเขียนเป็นหัวข้อใหญ่และหัวข้อย่อย ๆ ตามความเหมาะสม จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยเทคนิคการจัดการเรียนการสอนหลาย ๆ วิธีที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งประกอบด้วย ชี้นำเข้าสู่บทเรียน ชี้นำดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้และขั้นสรุป พร้อมทั้งกำหนดสื่อการเรียนรู้ที่ใช้ในกิจกรรมการเรียนรู้ และกำหนดวิธีการวัดและประเมินผลเพื่อประเมินพัฒนาการของผู้เรียนในด้านพฤติกรรม การร่วมกิจกรรม และการทดสอบควบคุมไปในกระบวนการเรียนรู้ตามความเหมาะสมของแต่ละระดับ

จากการสังเคราะห์โครงสร้างการสอนตัวชี้วัดและมาตรฐานการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 กำหนดให้ผู้เรียนมีความสามารถด้านการอ่านเกี่ยวกับการแยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน และความสามารถด้านการเขียนเกี่ยวกับการเขียนบันทึกและการเขียนรายงานจากการศึกษาค้นคว้า ผู้วิจัยนำมากำหนดเป็นเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ในการออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ และนำความรู้เกี่ยวกับวิธีการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ และหลักการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับการศึกษาหลักสูตรเนื้อหาที่จะสอน มากำหนดโครงสร้างเนื้อหา โครงสร้างของเวลา มาตรฐานการเรียนรู้ จุดประสงค์การเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ และวิธีการวัดและประเมินผล มาออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมสำหรับการสอนทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์และเขียน โดยกำหนดโครงสร้างของแผนการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับตัวชี้วัดและมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่ผู้วิจัยต้องการพัฒนา และแนวทางการวัดและประเมินผลตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 แล้วนำขั้นตอนวิธีการสอนทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์และเขียน 6 ขั้นตอนมาจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

สอน และได้กำหนดขั้นตอนการเขียนแผนการเรียนรู้ ดังนี้ 1) มาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัด 2) จุดประสงค์การเรียนรู้ 3) สารสำคัญ 4) สารการเรียนรู้ 5) สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน 6) คุณลักษณะพึงประสงค์ 7) กระบวนการเรียนรู้ในขั้นนี้ผู้วิจัยได้นำขั้นตอนวิธีการสอนทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์และเขียน 6 ขั้นตอน มาจัดกระบวนการเรียนรู้ โดยแบ่งเป็น 3 ตอน ประกอบด้วย ตอนที่ 1 ชี้นำเข้าสู่บทเรียน นำชั้นสร้างแรงบันดาลใจมาจัดกระบวนการเรียนรู้ ตอนที่ 2 ชี้นสอน มีจำนวน 3 ชั้น ได้แก่ ชั้นอ่านค้นหาจุดสำคัญของเรื่อง ชั้นสำรวจข้อมูลเพื่อตั้งคำถาม และชั้นค้นหาคำตอบ ตอนที่ 3 ชี้นสรุป มีจำนวน 2 ชั้น ได้แก่ ชี้นขยายความรู้และชั้นทบทวนและประเมินความรู้ 8) สื่อและแหล่งเรียนรู้ 9) การประเมินผลตามสภาพจริง ดังแผนภาพต่อไปนี้

แผนภาพที่ 2 การออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้

เมื่อผู้วิจัยได้สร้างขั้นตอนวิธีการสอนทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์และเขียน และออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้สำหรับการสอนทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์และเขียนเสร็จเรียบร้อยแล้ว จึงนำมาหาคุณภาพของวิธีการสอนทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์และเขียน และหาความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ โดยมีวิธีการดำเนินการดังนี้

การหาคุณภาพของวิธีการสอนทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์และเขียน

การหาคุณภาพของวิธีการสอนทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์และเขียน ผู้วิจัยได้สร้างแบบประเมินคุณภาพวิธีการสอนทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์และเขียน จำนวน 1 ฉบับ มีเกณฑ์การประเมินคุณภาพความเหมาะสม มีค่าตั้งแต่ 1.00 – 5.00 เมื่อนำแบบประเมินคุณภาพวิธีการสอนทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์และเขียนที่สร้างขึ้นนำเสนอผู้เชี่ยวชาญเพื่อประเมินคุณภาพ จำนวน 5 ท่าน ผลการประเมินคุณภาพพบว่า วิธีการสอนทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์และเขียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.25 มีคุณภาพอยู่ในระดับดี

การหาความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้สำหรับการสอนทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์และเขียน

การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้สำหรับการสอนทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์และเขียน ผู้วิจัยได้กำหนดเนื้อหาให้นำมาสอนให้ผู้เรียนเกิดทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์และเขียน โดยเลือกเนื้อหาจากหนังสืออ่านนอกเวลา กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 2 เรื่อง คือ นกกาเหมาและสี่เท้าตัวจิ๋ว มาจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้เรื่องละ 1 แผนและกำหนดโครงสร้างเวลาเรียนใช้เวลาสอนแผนละ 7 ชั่วโมง รวมทั้งหมด 14 ชั่วโมงใช้สอนในเวลาปกติ จากนั้นผู้วิจัยได้สร้างแบบทดสอบวัดทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์และเขียนเป็นแบบอัตนัย จำนวน 2 ฉบับ คือ แบบทดสอบวัดทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์และเขียนก่อนเรียนและหลังเรียน ฉบับละ 10 ข้อ มีความยากง่าย (p) ระหว่าง 0.20 – 0.80 และค่าอำนาจจำแนก (d) ตั้งแต่ 0.20 ควบคู่กันเป็นรายข้อ เมื่อนำแผนการจัดการเรียนรู้สำหรับการสอนทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์และเขียน และแบบทดสอบวัดทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์และเขียนก่อนเรียนและหลังเรียนนำเสนอผู้เชี่ยวชาญเพื่อหาความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้สำหรับการสอนทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์และเขียนพบว่า แผนการจัดการเรียนรู้สำหรับการสอนทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์และเขียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.56 มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อนำแบบทดสอบวัดทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์และเขียนก่อนเรียนและหลังเรียนหาค่า

ความเชื่อมั่นพบว่า แบบทดสอบวัดทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์และเขียนก่อนเรียนมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.69 และหลังเรียนมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.76

ส่วนที่ 3 การทดลองใช้นวัตกรรมการสอนทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์และเขียน

การพัฒนานวัตกรรมการสอนทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์และเขียน ผู้วิจัยได้นำนวัตกรรมการสอนทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์และเขียนไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านทรายอ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2 คัดเลือกโดยวิธีเลือกเจาะจงจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านทักษะการอ่านและการเขียนมีผลระดับปานกลางของระดับเขตพื้นที่ เป็นกลุ่มทดลองเพื่อหาประสิทธิภาพของนวัตกรรมการสอนทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์และเขียน จำนวน 2 ครั้ง ดังนี้

การทดลองครั้งที่ 1

การทดลองนวัตกรรมการสอนทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์และเขียน ครั้งที่ 1 ทดลองกับนักเรียนกลุ่มเล็กจำนวน 3 คน ประกอบด้วย นักเรียนระดับอ่อน ปานกลางและเก่ง ได้กำหนดเกณฑ์ประสิทธิภาพของนวัตกรรมการสอนทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์และเขียนเท่ากับ 60/60 ปรากฏผลดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์หาประสิทธิภาพของนวัตกรรมการสอนทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์และเขียน โดยการทดลองแบบรายบุคคล (1 : 1)

ทักษะการอ่านคิด วิเคราะห์และเขียน	n	คะแนน เต็ม	คะแนน เฉลี่ย	ร้อยละ	ประสิทธิภาพ E_1/E_2
คะแนนจากการทำ แบบฝึกหัดระหว่างเรียน	3	60	39.83	66.39	
คะแนนแบบทดสอบวัด ทักษะการอ่านวิเคราะห์ และเขียน	3	10	6.67	66.67	66.39/66.67

จากตารางที่ 1 พบว่า นวัตกรรมการสอนทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์และเขียน จากการทดลองแบบรายบุคคล (1 : 1) มีประสิทธิภาพ E_1/E_2 เท่ากับ 66.39/66.67 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 60/60

การทดลองครั้งที่ 2

ผู้วิจัยได้นำผลการทดลองครั้งที่ 1 มาปรับปรุงแก้ไขอีกครั้ง แล้วนำไปทดลองครั้งที่ 2 ทดลองกับนักเรียนกลุ่มย่อย จำนวน 10 คน ประกอบด้วย นักเรียนระดับอ่อน 3 คน ปานกลาง 4 คนและเก่ง 3 คน กำหนดเกณฑ์ประสิทธิภาพของนวัตกรรมการสอนทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์และเขียนเท่ากับ 70/70 ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์หาประสิทธิภาพของนวัตกรรมการสอนทักษะการอ่าน
คิดวิเคราะห์และเขียน โดยการทดลองแบบรายบุคคล (1 : 10)

ทักษะการอ่านคิด วิเคราะห์และเขียน	n	คะแนน เต็ม	คะแนน เฉลี่ย	ร้อยละ	ประสิทธิภาพ E_1/E_2
คะแนนจากการทำแบบ ฝึกระหว่างเรียน	10	60	46.90	78.17	
คะแนนแบบทดสอบวัด ทักษะการอ่านวิเคราะห์ และเขียน	10	10	7.65	76.67	78.17/76.50

จากตารางที่ 2 พบว่า นวัตกรรมการสอนทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์และเขียน จากการทดลองแบบกลุ่มย่อย (1:10) มีประสิทธิภาพ E_1/E_2 เท่ากับ 78.17/76.50 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 70/70

ผลการศึกษา

การพัฒนานวัตกรรมการสอนทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์และเขียนที่เหมาะสมกับผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ผู้วิจัยได้นำนวัตกรรมการสอนทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์และเขียนมาทดลองใช้กับกลุ่มทดลอง ในการทดลองครั้งที่ 3 เพื่อหาประสิทธิภาพของนวัตกรรมการสอนทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์และเขียน และนำมาใช้จริงกับกลุ่มตัวอย่างเพื่อเปรียบเทียบทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์และเขียนระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน และเปรียบเทียบทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์และเขียนระหว่างกลุ่มที่เรียนด้วยนวัตกรรมการสอนทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์และเขียนกับกลุ่มที่เรียนด้วยวิธีปกติ โดยมีผลการวิจัยดังนี้

ตอนที่ 1 การประสิทธิภาพของนวัตกรรมการสอนทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์และเขียน

ผู้วิจัยได้นำนวัตกรรมการสอนทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์และเขียนมาทดลองใช้กับกลุ่มทดลองที่เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านทรายอ อำเภอสู่โขง – ลก จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 30 คน 1 ห้องเรียน เพื่อหาประสิทธิภาพของนวัตกรรมการสอนทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์และเขียน โดยกำหนดเกณฑ์ประสิทธิภาพเท่ากับ 80/80 ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์หาประสิทธิภาพของนวัตกรรมการสอนทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์และเขียน โดยการทดลอง แบบรายบุคคล (1 : 100)

ทักษะการอ่านคิด วิเคราะห์และเขียน	n	คะแนน เต็ม	คะแนน เฉลี่ย	ร้อยละ	ประสิทธิภาพ E_1/E_2
คะแนนจากการทำแบบ ฝึกระหว่างเรียน	30	60	48.62	81.03	
คะแนนแบบทดสอบวัด ทักษะการอ่านวิเคราะห์ และเขียน	30	10	8.32	83.17	81.03/83.17

จากตารางที่ 3 พบว่า นวัตกรรมการสอนทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์และเขียน จากการทดลองกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านทรายอ มีประสิทธิภาพ E_1/E_2 เท่ากับ 81.03/83.17 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 ผลเนื่องมาจากขั้นตอนการสอนแต่ละขั้นตอนมีความสอดคล้องกัน และออกแบบใบกิจกรรมและแบบฝึกสอดคล้องกับขั้นตอนการสอน ส่งผลให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ด้วยตัวเองจากเรื่องที่อ่าน รู้จักตั้งคำถาม ค้นหาจุดสำคัญของเรื่อง แยกแยะความเป็นเหตุเป็นผล แล้วจัดบันทึก ทำให้นวัตกรรมการสอนทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์และเขียนมีความเหมาะสมและสามารถนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนและหาประสิทธิผลกับกลุ่มตัวอย่างต่อไปได้

ผู้วิจัยได้นำนวัตกรรมการสอนทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์และเขียนที่มีประสิทธิภาพไปใช้จริงกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่กำลังศึกษาในการศึกษา 2559 โรงเรียนบ้านต้อระมิตรภาพที่ 172 อำเภอสุโขทัย - ลพ จังหัด นราธิวาสสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานราธิวาส เขต 2 ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) ใช้โรงเรียนและห้องเรียนเป็นหน่วยในการสุ่ม [19] แบ่งนักเรียนออกเป็น 2 กลุ่ม ด้วยวิธีการนำผลการวัดทักษะการอ่านและเขียนมาแบ่งกลุ่มประกอบด้วย กลุ่มที่ 1 กลุ่มทดลอง คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4/1 ที่เรียนด้วยนวัตกรรมการสอนทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์และเขียน จำนวน 24 คน จำนวน 1ห้องเรียน และกลุ่มที่ 2 กลุ่มควบคุม คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4/2 ที่เรียนด้วยวิธีปกติ จำนวน 24 คน จำนวน 1ห้องเรียน โดยมีผลของการนำไปใช้ ดังนี้

ตอนที่ 2 ผลการเปรียบเทียบทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์และเขียนก่อนเรียนและหลังเรียน

การวัดทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์และเขียน โดยใช้แบบทดสอบการวัดทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์และเขียนแบบอัตนัย จำนวน 2 ฉบับ ๆ ละ 10 ข้อ เพื่อเปรียบเทียบทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์และเขียนก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4/1 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างซึ่งมีผลดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ผลการเปรียบเทียบทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์และเขียนก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยนวัตกรรมการสอนทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์และเขียน

ทักษะการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน	คะแนน เฉลี่ย ($\bar{X}$)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	t	df	Sig (1 tailed)
ก่อนเรียน	24	6.50	0.87		
หลังเรียน	24	8.46	0.49	13.59*	23 0.000

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 4 พบว่า ทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์และเขียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนด้วยนวัตกรรมการสอนทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์และเขียน มีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ผลเนื่องมาจากกิจกรรมที่ผู้วิจัยออกแบบส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้จากการอ่านด้วยตนเอง รู้จักตั้งคำถามหาคำตอบ จดบันทึกจากเรื่องที่อ่าน แล้วสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง

ตอนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์และเขียนระหว่างผู้เรียนที่เรียนด้วยนวัตกรรมการสอนทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์และเขียนกับผู้เรียนที่เรียนด้วยวิธีปกติ

การวัดทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์และเขียนระหว่างนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4/1 ที่เรียนด้วยนวัตกรรมการสอนทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์และเขียน เป็นกลุ่มทดลอง กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4/2 ที่เรียนด้วยวิธีปกติ เป็นกลุ่มควบคุม เพื่อเปรียบเทียบทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์และเขียนของนักเรียนทั้งสองกลุ่ม ซึ่งมีผลดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 ผลการเปรียบเทียบทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์และเขียนระหว่างผู้เรียนที่เรียนด้วยนวัตกรรมการสอนทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์และเขียนกับผู้เรียนที่เรียนด้วยวิธีปกติ

ทักษะการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน	คะแนน เฉลี่ย ($\bar{x}$)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	t	df	Sig (1 tailed)
กลุ่มทดลอง	24	7.48	0.61	6.341**	46
กลุ่มควบคุม	24	6.25	0.73		

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 5 พบว่า ทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์และเขียนของผู้เรียนที่เรียนด้วยนวัตกรรมการสอนทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์และเขียนสูงกว่าผู้เรียนที่

เรียนด้วยวิธีปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ผลเนื่องมาจากนวัตกรรมการสอนทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์และเขียนที่สร้างขึ้น เป็นนวัตกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้จากการอ่าน รู้จักตั้งคำถามและค้นคว้าหาคำตอบในสิ่งที่ตนเองอยากรู้จากเรื่องที่อ่าน สามารถแยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน แล้วนำสิ่งที่ได้จากการอ่านมาเขียนบันทึกและเขียนรายงานจากการค้นคว้าเพิ่มเติม ทำให้ผู้เรียนเกิดทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์และเขียนที่มีความสัมพันธ์และเชื่อมโยงกันอย่างต่อเนื่อง

สรุปและอภิปรายผล

การพัฒนานวัตกรรมการสอนทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์และเขียนที่เหมาะสมกับผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ เป็นนวัตกรรมการสอนที่สร้างขึ้นเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์และเขียนเชื่อมโยงมีความสัมพันธ์อย่างต่อเนื่อง โดยสร้างขึ้นจากแนวคิดทฤษฎี 3 แนวคิด ประกอบด้วย วิธีการสอนอ่านแบบ SQ3R เป็นวิธีการสอนให้ผู้เรียนอ่านอย่างรอบคอบและเข้าใจเรื่องที่อ่านได้อย่างมีประสิทธิภาพ การจัดการเรียนรู้แบบ 5E เป็นวิธีการสอนให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง รู้จักแก้ปัญหาและนำความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ และการสอนทักษะการเขียน นำวิธีการสอนการเขียนบันทึกหรือรายงานมาเป็นแนวทางการสร้างนวัตกรรมการสอน เป็นวิธีการสอนการเขียนจากง่ายไปหายาก แล้วค่อย ๆ เขียนให้กว้างออกไปจนมองเห็นถึงภาพรวม ตลอดจนเสริมแนวคิดเห็นต่าง ๆ ลงไปด้วย จากแนวคิดดังกล่าว จะเห็นได้ว่า เป็นวิธีการสอนที่มุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้จากการฝึกปฏิบัติอย่างต่อเนื่องด้วยวิธีการอ่านและการเขียนจนเกิดเป็นทักษะที่ผู้เรียนจะนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังที่ สุกนธ์ สินธพานนท์และคณะ [6] ได้กล่าวไว้ว่า วิธีสอนอ่านแบบ SQ3R เป็นเทคนิคการสอนอ่านอย่างคร่าว ๆ เพื่อสำรวจหาข้อมูลที่สำคัญของเรื่อง ผู้อ่านสามารถจับใจความสำคัญได้ดี สามารถช่วยให้ผู้เรียนเลือกสิ่งที่เขาคิดว่าต้องรู้จากเรื่องที่อ่าน เข้าใจแนวคิดของเรื่องที่อ่านได้อย่างรวดเร็ว จดจำได้ดีและสามารถ

บททวนเรื่องที่อ่านนั้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสுவีย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ [20] กล่าวว่าไว้ว่าวิธีการจัดการเรียนรู้แบบ 5E เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นการพัฒนาความสามารถในการแก้ปัญหาด้วยวิธีการฝึกให้ผู้เรียนรู้จักศึกษาค้นคว้าหาความรู้ โดยผู้สอนตั้งคำถามกระตุ้นให้ผู้เรียนใช้กระบวนการทางความคิด หาเหตุผล จนค้นพบความรู้หรือแนวทางในการแก้ไขปัญหาที่ถูกต้องด้วยตนเอง สรุปเป็นหลักการ กฎเกณฑ์หรือสามารถนำไปประยุกต์ใช้ประโยชน์ในการควบคุมปรับปรุงเปลี่ยนแปลงหรือสร้างสรรค์สิ่งแวดล้อมในสภาพการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างกว้างขวาง

การสร้างนวัตกรรมการสอนทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์และเขียนจากการศึกษาแนวคิดทฤษฎีต่าง ๆ ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีการสอนทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์และเขียน 6 ขั้นตอน ประกอบด้วย (1) ขั้นสร้างแรงบันดาลใจ (2) ขั้นอ่านค้นหาจุดสำคัญของเรื่อง (3) ขั้นสำรวจเพื่อตั้งคำถาม (4) ขั้นค้นหาคำตอบ (5) ขั้นขยายความรู้ และ (6) ขั้นบททวนและประเมินความรู้ ในแต่ละขั้นตอนมีการจัดลำดับขั้นตอนการสอนได้อย่างสอดคล้องและต่อเนื่องกัน โดยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้จากการอ่าน อ่านอย่างรอบคอบ รู้จักการตั้งคำถาม ตอบคำถาม แยกแยะความเป็นเหตุเป็นผล พร้อมทั้งสรุปและประเมินผลงานด้วยตนเอง จัดบันทึกทุกประเด็นที่ค้นหาได้จากการอ่าน นำเสนอภายในกลุ่มหาข้อสรุปร่วมกันจนเกิดความคิดรวบยอด และเขียนรายงานให้เป็นองค์ความรู้ของตนเอง โดยเขียนให้เชื่อมโยง ลำดับเหตุการณ์ให้สัมพันธ์กันและสอดคล้องกับเรื่องที่อ่าน ซึ่งผลจากการหาคุณภาพของวิธีการสอนทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์และเขียน จะเห็นได้ว่า วิธีการสอนทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์และเขียนที่สร้างขึ้นมีคุณภาพอยู่ในระดับดี มีความเหมาะสมและสามารถนำไปทดลองใช้ได้ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของกระทรวงศึกษาธิการ [21] ให้ความสำคัญของการอ่านวิเคราะห์ว่า เป็นหลักการที่สำคัญของการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ คือ ผู้เรียนต้องได้เรียนด้วยการแสวงหา ใฝ่รู้วิเคราะห์วิจารณ์ คิดค้น สร้างความรู้ เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนได้คิดด้วยตนเองเพื่อนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้ให้เกิดกับผู้เรียน ซึ่งมีขั้นตอนของกระบวนการสอนการอ่านวิเคราะห์ดังนี้ ขั้นที่ 1 รวบรวมข้อมูล รับรู้เรื่องราวและเข้าใจความหมายจาก

การสังเกต สนทนาซักถามเล่าเรื่อง บริบท ท่าทางจากข่าวสาร ข้อมูลหรือสิ่งที่อ่าน
ขั้นที่ 2 วิเคราะห์ คติวิเคราะห์ จำแนกและจับใจความสำคัญของเรื่องได้ว่าใครทำอะไร
กับใครที่ไหนอย่างไร เมื่อไร และผลเป็นอย่างไรขั้นที่ 3 สรุป สังเคราะห์ข้อมูลแล้ว
สรุปประเมินความน่าจะเป็น น่าเชื่อถือ สืบข้อมูลเพิ่มเติม หาหลักฐานประกอบการ
ตัดสินใจขั้นที่ 4 ประยุกต์และนำไปใช้ นำผลจากการเรียนรู้สู่การปฏิบัติจริง เลือก
อย่างเหมาะสมแล้วนำไปใช้

การนำวัตกรรมการสอนทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์และเขียนไปใช้กับ
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4/1 ซึ่งเป็นกลุ่มทดลอง เพื่อหาประสิทธิภาพของ
นวัตกรรมการสอนทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์และเขียนที่เหมาะสมกับผู้เรียนระดับ
การศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยการนำแผนการจัดการเรียนรู้
สำหรับการสอนทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์และเขียน จำนวน 2 แผน ไปจัดการ
เรียนการสอนกับนักเรียนกลุ่มทดลอง โดยใช้เวลาสอนจำนวน 14 ชั่วโมง พบว่า
นวัตกรรมการสอนทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์และเขียน มีประสิทธิภาพเท่ากับ
84.10/82.29 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 อาจเป็นเพราะนวัตกรรมการสอนที่สร้างขึ้น
มีความสอดคล้องและเหมาะสมกับการพัฒนาผู้เรียนด้านทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์
และเขียนให้มีความเชื่อมโยงและสัมพันธ์กันอย่างต่อเนื่อง ด้วยการนำเทคนิควิธี
สอนที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์และเขียนมาประยุกต์ใช้
ร่วมกันระหว่างวิธีการสอนอ่านแบบ SQ3R วิธีการจัดการเรียนรู้แบบ 5E และ
หลักการสอนเขียน จึงทำให้ได้รูปแบบการสอนที่เหมาะสมโดยสามารถพัฒนาผู้เรียน
ให้มีทักษะการอ่านในการแยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน เรียนรู้จาก
ปัญหา ศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากการอ่านที่นำไปสู่การแก้ปัญหาด้วยตนเอง และจด
บันทึกเหตุการณ์ เรื่องราวที่สำคัญตามลำดับความเป็นมาก่อนหลังได้อย่างมี
ประสิทธิภาพ และมีลักษณะเด่น คือ ส่งเสริมให้ผู้เรียนเป็นคนรอบคอบ ช่างสังเกต
เรียนรู้การทำงานอย่างมีส่วนร่วม แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และกล้าแสดงออก ซึ่ง
สอดคล้องกับงานวิจัยของกรณิการ์ เครือมาศ [22] ที่ศึกษาเกี่ยวกับผลการจัด
กิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง การอ่านเชิงวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ3R เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแผนการจัดการเรียนรู้ ซึ่งผลการวิจัย พบว่า แผนการจัดการเรียนรู้เรื่องการอ่านเชิงวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้การจัดการกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ3R มีประสิทธิภาพเป็นไปตามเกณฑ์และสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด

จากการสอนด้วยนวัตกรรมการสอนทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์และเขียนจะเห็นได้ว่า ครูผู้สอนจะเป็นผู้ดำเนินกิจกรรม กำกับ ติดตามและให้คำชี้แนะกับผู้เรียน โดยสร้างแรงกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความอยากเรียนรู้จากการอ่าน ใช้วิธีตั้งคำถามเป็นเครื่องช่วยนำทางให้เกิดความอยากรู้ สืบค้นหาข้อมูลและคำตอบที่ถูกต้อง ทั้งนี้ ครูจะต้องสร้างความตระหนักแก่ผู้เรียนเกี่ยวกับการเขียนบันทึก ให้ผู้เรียนจดบันทึกจุดสำคัญต่าง ๆ ของเรื่องทุกครั้งที่อ่าน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความจำและเข้าใจเรื่องที่อ่าน รู้จักแยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน เรียนรู้จากการตั้งคำถามและตอบคำถาม จดบันทึกจากการอ่านและนำมาเขียนรายงานให้เป็นองค์ความรู้ ซึ่งเป็นวิธีการสอนที่มีลักษณะคล้ายกับการอ่านซ้ำ ย้ำทวนให้ผู้เรียนจดจำและเข้าใจในเรื่องที่อ่านได้ดี นอกจากนี้ การดำเนินกิจกรรมระหว่างเรียน ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองจากการอ่านและการทำกิจกรรมภายในกลุ่ม ร่วมกันคิด ร่วมกันทำ ร่วมกันแสดงความคิดเห็นและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ จากใบกิจกรรมและแบบฝึกที่ออกแบบได้อย่างสอดคล้องกับวิธีการสอนทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์และเขียน ทำให้ผู้เรียนมีทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์และเขียนอย่างต่อเนื่องและมีผลงานที่ภาคภูมิใจของตนเอง จึงส่งผลให้ผู้เรียนมีทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์และเขียนก่อนเรียนและหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับงานวิจัยของพิมพิมล จันตะวงศ์ [23] ศึกษาเกี่ยวกับการใช้รูปแบบการสอนแบบแคทส์ เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียนภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผลการวิจัยพบว่า การศึกษาพัฒนาการด้านความสามารถในการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้รูปแบบการสอนแบบแคทส์ในวิชาภาษาไทย ระหว่างก่อน

เรียนและหลังเรียนนักเรียนมีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

นวัตกรรมการสอนทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์และเขียน ยังมีข้อจำกัดในการนำไปใช้สำหรับครูผู้สอน คือ การจัดกิจกรรมบางกิจกรรมใช้เวลามาก เพราะครูต้องใช้เวลาอธิบายวิธีการอ่านและการเขียนบันทึกให้นักเรียนเข้าใจก่อนลงมือทำ ทำให้ครูต้องปรับกิจกรรมให้ยืดหยุ่นกับโครงสร้างเวลาที่กำหนด ทั้งนี้ ในแต่ละคาบครูจะต้องทบทวนความรู้ที่ได้เรียนมาก่อนจะเข้าสู่ในกิจกรรมใหม่เพื่อให้นักเรียนสามารถเชื่อมโยงความรู้เดิมกับความรู้ใหม่ได้อย่างสัมพันธ์กัน

เมื่อนำการสอนด้วยนวัตกรรมการสอนทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์และเขียนมาเปรียบเทียบกับวิธีการสอนภาษาไทยด้วยวิธีปกติพบว่า ผู้เรียนที่เรียนด้วยนวัตกรรมการสอนทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์และเขียนและเรียนด้วยวิธีปกติ มีคะแนนเฉลี่ยของทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์และเขียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากนวัตกรรมการสอนทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์และเขียนเป็นนวัตกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้จากการอ่าน รู้จักตั้งคำถามและค้นคว้าหาคำตอบในสิ่งที่ตนเองอยากรู้จากเรื่องที่อ่าน สามารถแยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน แล้วนำสิ่งที่ได้จากการอ่านมาเขียนบันทึกและเขียนรายงานจากการค้นคว้าเพิ่มเติม ทำให้ผู้เรียนเกิดทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์และเขียนที่มีความสัมพันธ์และเชื่อมโยงกันอย่างต่อเนื่อง และส่งเสริมให้ผู้เรียนเป็นคนรอบคอบ ช่างสังเกต เรียนรู้การทำงานอย่างมีส่วนร่วม แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และกล้าแสดงออก

ดังนั้น นวัตกรรมการสอนทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์และเขียนเป็นนวัตกรรมการสอนที่มีประสิทธิภาพและเหมาะสมสำหรับผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยสามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะการอ่านด้านการแยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน เรียนรู้จากปัญหา ศึกษา ค้นคว้าข้อมูลจากการอ่านที่นำไปสู่การแก้ปัญหาด้วยตนเอง และจดบันทึกเหตุการณ์ เรื่องราวที่สำคัญตามลำดับความเป็นมาก่อนหลังได้อย่างมีประสิทธิภาพ

และมีลักษณะเด่น คือ ส่งเสริมให้ผู้เรียนเป็นคนรอบคอบ ช่างสังเกต เรียนรู้การทำงานอย่างมีส่วนร่วม แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และกล้าแสดงออก และสามารถนำนวัตกรรมการสอนทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์และเขียนไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนกับนักเรียนระดับเดียวกันและอาจนำไปขยายผลกับนักเรียนกลุ่มอื่น ๆ ในบริบทที่คล้ายคลึงกันได้

ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

การนำนวัตกรรมการสอนทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์และเขียนไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนครูผู้สอนควรคำนึงถึงความสามารถของผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยสร้างแบบคัดกรองและแบบประเมินการตรวจสอบความสามารถผู้เรียนอย่างเป็นรูปธรรม เพื่อคัดความสามารถของผู้เรียนในการปฏิบัติกิจกรรมตามความถนัดและพัฒนาผลงานของตนเองให้มีคุณภาพและในการจัดกิจกรรมควรบริหารจัดการเวลาให้เหมาะสมกับกิจกรรม โดยเฉพาะขั้นที่ 3 ขั้นสำรวจข้อมูลเพื่อตั้งคำถาม และขั้นที่ 4 ขั้นค้นหาคำตอบ อาจใช้เวลามาก เพราะครูผู้สอนจะต้องอธิบายความรู้และวิธีการทำกิจกรรม ซึ่งผู้เรียนบางคนไม่เข้าใจและปฏิบัติกิจกรรมช้า ทำให้ครูต้องเร่งผู้เรียนทำกิจกรรมให้ทันกับเวลาจึงส่งผลกระทบต่อพัฒนาผลงานของผู้เรียนไม่มีคุณภาพดังนั้น ครูผู้สอนสามารถปรับใช้นวัตกรรมสอนทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์และเขียนได้ตามความเหมาะสมของเนื้อหาและบริบทของผู้เรียน

เอกสารอ้างอิง

- [1] Wiwattananont, S. (2011). *Reading analyzing and writing skills*. Nontaburi: C.C. Knowledgelinks.
- [2] Narathiwat Primary Education Service Area Office 2. (2014). *Annual Budget Plan of the Year 2557*. Narathiwat: Sungaikolok printing house.

- [3] Office of Academy and Educational Standard. (2009). *Indicators and core content learning, Thai language learning following Educational Standard Curriculum 2551*. Bangkok: Agricultural Cooperative of Thailand Printing House Ltd.
- [4] Suntornprasert, S. (2004). *Creating teaching media and innovation for learner development*. Ratchaburi: Thammarak Printery.
- [5] Wiwattanant, S. (2007). Development model to reading critical thinking and writing skills of student in Bangkapi School. *Educational Management of Srinakharinwirot University*. 4(8), 1-16.
- [6] Sukonsintapanon, et al. (2002). *Learning to focus on learners is important. According to the Basic Education Curriculum* Bangkok: Aksorn chareountat.
- [7] Munsettawit, S. (2011). *Thai language evaluation*. Bangkok: Kasetsart University Printing House.
- [8] Ddommaharaj, S. (2004). *A comparison of mathayom Suksa III students' reaging comperhension and insterest in learning English through the SQ4R thaching method and the teacher's manual*. Education: Master's Thesis. Kamphaeng Phet: Kamphaeng Phet Rajabhat University.
- [9] Kerdtham, C. (2002). *Instructional technique concentrating on learners*. Bangkok: Thai Wattanapanich Printing House Co.
- [10] Department of Education, Ministry of Education. (2005). *Educational Standard Curriculum of the Year 2544*. Bangkok: The Teachers' Council of Thailand Printing House.

- [11] Jessadaviraj, S. (1998). *Thai language teaching in primary school*. Department of Curriculum and Instruction, Faculty of Education, Ramkhamhaeng University. Bangkok: Ramkhamhaeng University Printing House.
- [12] Sattabutr, W. (2011). *A construction of Thai language teaching package to develop reading skills for main idea using SQ3R technique for pratom six students whose first language is Burmese: A case study of Ban Nam Tok School, Muang, Ranong Province*. Education: Master's degree thesis. Songkhla. Thaksin University.
- [13] Ratom, S. (2015). *Learning management by SQ3R teaching method to improve reading ability in Thai among mathayomsueksa 5 students at Rajapranukroh 41 School in Yala Province*. AL-NUR journals of Fatoni University. 10(18), page 67-74.
- [14] Samak, P. (2014). *The development of critical reading of matthayomsuksa five students by using the SQ3R method*. Master Thesis. Nakornpathom: Silpakorn University.
- [15] Sotsuchad, M. (2007). *The development of critical reading for Thai by using the 5E model of mattayom suksa 4 students Kumphavapi School under the office of Udonthani Educational Service Area 2*. Master Thesis. Khonkaen: Khonkaen University.
- [16] Somdee, J. (2011). Effects of instruction using 5E learning cycle with Dressel' s approach on Thai language learning achievement and critical thinking ability of ninth grade students. *OJED, An Online Journal of Education*, 6(1), 2363 – 2376.